

[N. Neergaard.]

radikale Parti havde svigtet sine Principper, sit Partiprogram eller noget af sine Arbejdsprogrammer til Fordel for Socialdemokratiets. Ja, det er virkelig et meget vanskeligt Spørgsmaal at besvare paa Grund af den Maade, hvorpaa det hele er foregaaet. Det er jo foregaaet paa den Maade, at fra 1915 — jeg tror, man kan nævne dette Aar som det skel-sættende Aar — glider det radikale Parti mere og mere over i socialdemokratiske Tankegange og mere og mere over i socialdemokratisk Politik paa mangfoldige vigtige Omraader, noget, der naturligvis ogsaa gav sig Udtryk i Udtalelser og Programmer af forskellig Art; det er jo ikke saa underligt, at Programmerne fulgte nogenlunde med Politikken. Men at der virkelig her foregik en Forandring og en ganske væsentlig Forandring fra den Tid, viste sig ogsaa deri, at en ikke ringe Del af de mest fremragende Personer, som havde hørt til det radikale Parti, meldte sig fra. Det blev jo aabenlyst i 1920, men Frafaldet var begyndt allerede tidligere, og i 1920 var det heller ikke, som man har villet gøre det til, udelukkende paa Grænse-spørgsmaalet, det skete, men det var i lige saa høj Grad paa den hele økonomiske og sociale Politik, at Frafaldet skete. Se, ogsaa derved viser det sig, at der er foregaaet en Forandring og en Forandring, som faldt adskillige af Partiets bedste Medlemmer, i alt Fald mere fremragende Medlemmer, for Brystet.

Den højtærede Udenrigsminister rettede jo en ret bevægelig Tale til mine Partifæller og mig om endelig ikke at være saa taabelige at ville modsætte sig Vælgernes Dom, Valgdagens klare og tydelige Tale. Den højtærede Minister gav som sædvanlig sin Opfordring en mild og smuk Form, men der laa ingen Autoritet bag ved Opfordringen til blindt at lystre Valgdagens Tale, thi hvordan har det ærede radikale Parti og hvordan har det ærede socialdemokratiske Parti lystret Valgdagens Tale, naar Valgdagen gik dem imod? Hvordan lystrede de den efter 1910-Valget, som ganske særlig var foretaget paa Forsvars-sagen, og hvor de led et Nederlag? Rettede de sig da efter Valgdagens Bud? Nej, mindst af alt, de rejste Opposition, endog i Landstinget. Rettede de sig efter Valgdagens Tale i 1920, rettede de sig efter den i 1926? Aldrig har de gjort det, og jeg skal ikke bebrejde dem det, for jeg vilde ingen Respekt have for et Parti,

som havde visse Principper og Grundsætninger, visse rodfæstede Meninger om, hvad der vilde tjene Land og Samfund bedst, og som vilde kaste det hele i Brokkassen, blot fordi de modstaaende Partier havde faaet et Par Stemmer mere ved et enkelt Folketingsvalg. Det kunde ikke falde mig ind at forlange noget saadant af et politisk Parti, og det kunde heller ikke falde mig ind, at nogen vilde forlange noget saadant af mit Parti. Vi er fuldt ud villige til loyal Forhandling med den høje Regering og det ikke alene paa alle neutrale Omraader, men vi er ogsaa villige til at gøre Forsøg paa at komme overens med den om Spørgsmaal, hvor der kan ligge dybere Uoverensstemmelse os imellem. Det skal vi være fuldt ud villige til. Men Venstre har Grundsætninger, som er blevet hævdet af os saa vel i Oppositions- som i Regeringsperioder, Grundsætninger, fra hvilke vi ikke kan vige, og ganske i Modstrid med disse Grundsætninger vilde det være, hvis vi gik med til en væsentligere Forøgelse eller blot tilnærmelsesvis væsentlig Forøgelse af Forsørgelsesudgifterne under Fare for, at dette vilde medføre en Sprængning af den finansielle Balance, eller hvis vi overhovedet gik med til noget, som stred mod de liberale Principper, vi som Regeringsparti lige saa vel som som Opposition altid har gjort gældende. Ogsaa med Hensyn til Forsvarsspørgsmaalet ligger der os jo ikke nogle Millioner imellem, men et Princip, og heller ikke her kan vi fravige det Princip, som vi har staaet paa og kæmpet for baade som Opposition og som Regering. Nej, vi vil i den Henseende gøre ganske, som vore ærede Opponenten nu tre Gange har gjort. Vi vil naturligvis, som sagt før, ikke nægte loyal Forhandling, ikke nægte at gøre ethvert Forsøg paa at opnaa en Overenskomst, men fra vore Grundsætninger, fra vore vel begrundede og bestandig hævdede Tanker om den bedst mulige Indretning af Spørgsmaal af den ene eller den anden Art, som er af Betydning for Samfundet, viger vi ikke, vi kaster dem ikke i Brokkassen. Vi siger ligesom vore højtærede Opponenten sagde de Gange, der var Spørgsmaal om det. De sagde: Nej, vi opgiver ikke vore Principper for en enkelt Valgdags knebne Majoritet, men vi siger, der kommer en Dag efter denne, og det samme siger Venstre.

Første Næstformand: (*Pinstrup*):
Det ærede Medlem Hr. Axel Dam har Ordet for en kort Bemærkning.